

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

| | | |
|---|---|---|
| <p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p> | <p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p> | <p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p> |
|---|---|---|

Un monument al lui Ioan Popasu.

Se apropie jumătate de veac dela moartea marelui episcop Ioan Popasu, cel care leagă de numele său noua, glorioasa epocă în istoria vechei episcopii a Caransebeșului. Vremea își țese, aici ca oriunde, zăbranicul uitării, căutând să acopere pe cele bune cu cele rele de-a valma. Și totuș, astăzi, întocmai ca acum 46 de ani episcopia noastră resimte profund spiritul creator și puternic organizator al întâiului ei ierarh, trăește cu hrana bogată a sufletului său și — cu memoria vie a faptelor lui pilduitoare.

Prin votul sinodului episcopesc al reînviatai noastre mitropolii care, sub prezidiul mitropolitului Andrei, îl alege la 6 Martie 1865 episcop al Caransebeșului, nemuritorul mitropolit își adaugă un nou și neprețuit merit. Ioan Popasu nu a desmințit o clipă dragostea și încrederea marelui mitropolit și a sinodului său.

Tot ceea ce e de seamă în eparhia noastră duce gândul la bravul colaborator al lui Șaguna, care a pus la contribuție izvoarele inimii sale pline de dragoste. Căci numai printr'o nețăr-murită dragoste, părintească, s'au realizat bunele intenții cu care venise Ioan Popasu în Caransebeș acum șaptezeci de ani.

Cumpănită în lumina împrejurărilor de-acum 70 ani, opera fericitului episcop este uriașă. Vremurile, următoare absolutismului erau neprielnice, ba chiar ostile oricărei acțiuni naționale și bisericești pentru români. Situația materială a episcopiei în Caransebeș cu totul șubredă. „Venind aici nu aveam unde să-mi plec capul”, spunea însuș cu 20 de ani mai târziu văzând frumoasele roade ale activității sale. Credința în menirea sa înaltă l-a făcut biruitor, ase-

menea lui Moisi care din stâncă a dat apă poporului său!

Astăzi posteritatea recunoscătoare vrea să-ri ridice monument trainic, care să inspire aceleaș neasemuite virtuți ca și cele ce au împodobit odinioară pe Ioan Popasu. Un gând și o hotărîre care cinstește pe orice ostaș al acestei idei... La congresul de acum doi ani al F. O. R.-ului, vorbind de trecutul cultural al Bisericii noastre, un distins istoric spunea: „meritele neobositului protopop *Ioan Popasu* par a nu fi fost de ajuns prețuite; fără stăruința și entuziasmul lui gloriosul liceu ortodox român din Brașov nu și-ar fi putut deschide înainte cu 83*) de ani porțile, pentru a frânge pânea învățaturii românești atâtor serii de elevi, din cari au răsărit cei mai de valoare creatori ai științei, culturai și artei românești de amândouă laturile Carpaților“.**)

Iată că înfăptuirile lui Ioan Popasu ne duc pașii mai departe, dincolo de hotarele eparhiei noastre; ele au darul să prezinte activitatea lui sub un unghi impunător, cultural și național. Și totuș imensele binefaceri pe cari le-a dat neamului său acest bărbat, episcopul de acum jumătate veac al Caransebeșului, nu au trezit măcar atâta grațitudine câtă se risipește cu generozitate astăzi efemerelor figuri din viața noastră politică.

Deaceea se cuvine îndoită laudă inițiatorilor de a se ridica monument demn marelui Ioan Popasu. Ei nu lasă paraginei ideea sulevată de un mare istoric, dar ei trebuie sprijiniți de toți cărora Ioan Popasu le-a făcut un bine!

*) Astăzi 85. N. A.

**) Dr. I. Lupaș: Opera culturală-educativă a Bisericii ortodoxe în viața poporului român.



In jurul legii învățământului teologic.

Facultăți, Academii sau Seminariile teologice?

(Continuare)

De: Diacon **Nicolas Duboșan.**

P. C. Sa zice că „din punct de vedere bănesc nici nu poate fi vorba de școale noi”. Să vedem cum se prezintă lucrurile și din punctul acesta de vedere.¹⁾

O academie cheltuiește cu personalul dela 1,092.000 (Caransebeș) până la 1,273.000 (Sibiu). Cheltueli materiale dela 152.280 (Caransebeș) până la 442.260 (Sibiu). In total **cinci** academii cheltuiesc pe an vre-o **șasă milioane și ceva.**

Seminariile din Vechiul Regat cheltuiesc dela 1,986,600 (Argeș) până la 3,696.000 (seminarul Central). Toate seminariile cheltuiesc **23 milioane și ceva.** Socotind numărul academiilor și numărul seminariilor, avem o diferență de aproape zece milioane, pe care Statul o cheltuiește pentru seminariile mai mult ca pentru academii. Noi avem 18 eparhii, respective 15, căci în 3 centre eparhiale, Cernăuți, Chișinău și București avem facultăți de teologie unde nu ne-ar mai trebui academii. Cinci academii avem, deci ne mai lipsesc zece academii. Din suma de 23 milioane și ceva, s'ar putea foarte ușor încă face la academii și Statul ar realiza încă o **însemnată economie bugetară.**

Apoi P. C. Sa susține, că conducerea Bisericii e *exclusivă* fără nici un amestec al statului, deci e contra spiritului de strânsă colaborare între Biserică și Stat. Dar și aici P. C. Sa exagerează. Statul are drept să aprobe sau nu numirea profesorilor sau a personalului administrativ făcută de chiriarh. Are controlul isvorit din „jus supremæ inspectionis”, un control, prin care se fixează acea legătură organică dintre Stat și Biserică, ce decurge din identitatea idealurilor morale ale ambelor așezăminte, dar și din diversitatea juridică a lor; un control exercitat în mod constituțional prin Ministerul Cultelor, un control nici *preventiv* nici *ulterior*, ci *deodată* în sensul că ordinele, decisiunile de interes general se vor trimite și ministerului, deodată cu trimiterea lor forurilor inferioare, deci o modalitate de control ce exprimă foarte norocos colaborarea statornică, ce trebuie să se mențină între Biserică și Stat, fără ca independența Bisericii, prevăzută în Constituție și în legea de organizare să fie nesocotită. Un control, ce se găsește și în legea cultelor.²⁾

Dealtfel, nici Statul nu are această pretenție, deoarece art. 34 al legii de organizare a Bisericii ortodoxe, zice: „școlile pentru formarea clerului... stau *sub conducerea* bisericii” apoi statutul legii de organizare art. 144 lit. i) zice că, consiliul eparhial în secțiuni unite „se va îngriji de bunul mers al școalelor teologice”, iar în art. 131 lit. d) zice: „adunarea eparhială va lua măsuri pentru ridicarea culturii clerului”. In acest articol din urmă, fără îndoială avem să înțelegem și cultura clerului prin școalele teologice. Aceste articole sunt obligatoare cu putere de lege de Stat,³⁾ deoarece sunt votate de corpurile legiuitoare. Deci a avea un aparat școlar aparte și a conduce singură Biserica—școale teologice nu înseamnă, dupăcum zice P. C. Sa, stat în stat, ci numai *autonomie*. Dacă Statul ar avea conducerea efectivă, atunci într'adevăr ar fi colaborare? O să ajungem ca în Ungaria de ieri, când episcopii catolici și uniți erau numiți deadreptul de guvern! Asta ar fi — urmând logica P. C. Sale — o colaborare ni se pare intimă de tot!?

Cât privește argumentul, că conducând Biserica aceste școli s'ar sprijini scoaterea Bisericii din Statul ortodox, este un argument puțin serios, să nu zic copilăresc. Adecă legătura aceea de birou dela câteva școale teologice va împiedeca statul dela o asemenea scoatere?

Mai departe P. C. Sa se teme de absolutism, de despotism din partea ierarhilor și zice că printr'o cârmuire a statului s'ar evita aceasta. Atâtea îngrădiri s'au făcut episcopilor prin legiurile bisericești mai noi, încât ne miră foarte mult afirmațiunea de mai sus. Și apoi de ce statul să facă asemenea contrabalansare pentru menținerea acelu echilibru menționat de P. C. Sa? Noi, avem consiliile profesionale, consiliile eparhiale și adunările eparhiale — acestea din urmă formate din două treimi mireni — de ce nu acestea? Toate aceste trei organe sunt suficiente pentru a se opune episcopului arbitrar sau despot. Ce poate face episcopul singur, fără nici una dintre aceste organe? In cazul cel mai rău dă ordin prezidial, și rectoratul academiei împreună cu corpul profesoral — dacă sunt motive legale, serioase și întemeiate — se pot opune. In definitiv și dela minister te poți aștepta la despotism. Ba și la mai multe. Ministerul îți mai trimite ca profesor, în lipsă de alții, și câte un profesor evreu, cum s'a și întâmplat

1) Datele acestea sunt cu câțiva ani în urmă.

2) I. Matei. Drept Bisericesc de Stat pg. 40 sique.

3) Art. 37 din legea de organizare.

(au fost trimiși ca profesori de matematici și de greacă, profesori străini de legea noastră). Atunci cum stăm cu o cârmuire a statului?

III. Și acum să venim la partea cea mai însemnată a chestiunii. Să vedem valoarea din punct de vedere educativ-creștin, a sistemului nostru de academii.

Pedagogia a făcut progrese uimitoare în ultimii 30 ani pe teren practic, în sensul, că o mulțime de probleme, de principii, *teoretic* puse demult, de abia în timpul din urmă au ajuns o *realitate*, altele au început să fie puse în practică cu mulți sorți de izbândă. Încât, dacă am face o comparație a școlii de azi cu cea de acum 20—30 ani, vom vedea progrese imense.⁴⁾ Problema centrală a școlii de azi e formarea caracterelor⁵⁾ morale, individuale⁶⁾ a personalității religioase-morale,⁷⁾ realizarea acelui ideal religios moral,⁸⁾ realizarea unui idealism activ.⁹⁾ De aci, învățământul este educativ respective moralizarea învățământului,¹⁰⁾ iar educația morală-religioasă¹¹⁾ are o importanță covârșitoare. Principiul rădăcină, concepția fundamentală a tuturor problemelor pedagogice este așa numitul principiu „formativ-organicist“.¹²⁾ Rostul școlii e de a forma spiritul elevului ce-ți vine în școală, adecă de a desăvârși ceea ce aduce el dela natură, a *actualiza potențialul psihic* pe care îl găsim în natura lui individuală,¹³⁾ deci respectându-i condițiile organice interne. O educație dinlăuntru în afară, căci prin o educație din afară în lăuntru vom ajunge la atomii sociali,¹⁴⁾ oameni lipsiți de personalitate, cărora pe bun drept li se va putea spune ocară lui Nietzsche „animale de turmă“.¹⁵⁾ O educație bazată pe disciplină liberă, oameni liberi dar disciplinați! Libertate pentru personalitate morală și disciplină pentru individualitate naturală.¹⁶⁾ O disciplină liberă bazată pe convingere, care la rândul ei, este rațională și afectivă — făcută în școală — și volițională, făcută în internat.¹⁷⁾ Personalitatea adevărată o găsim în adâncul vieții sufletești a fiecărui om și poate fi dezvoltată pe măsură ce ajutăm spiri-

tului să dobândească suveranitatea asupra simțurilor,¹⁸⁾ este o cerință ascunsă a fiecărui om de a face să domnească spiritul asupra corpului și asupra simțurilor.¹⁹⁾ Această cerință îl face pe Tertulian să zică „anima est naturaliter christiana“, iar pe sf. ap. Pavel „Păgânii cei ce n'au lege, din fire fac ale legii“,²⁰⁾ sau „că nu fac binele pe care-l voesc, ci răul pe care nu-l voesc“,²¹⁾ sau „că tot ce nu este din credință păcat este“,²²⁾ iar pe Rousseau, să zică că omul e bun dela natură și moralitatea are origine naturală, iar imoralitatea o origine artificială.²³⁾ În fața acestor considerațiuni învățământul nu mai este un scop, ci un *mijloc*, de a face din om *un om adevărat*. Toate aceste principii sunt rezultatul unor lungi experiențe de veacuri, au un adânc substrat psihologic. Deaceea trebuie ca și Biserica să țină seama de ele, dacă vrea ca slujitorii ei să fie la înălțimea chemării, să fie apostoli din convingere, căci numai așa faptele lor vor vorbi mai întâiu și apoi exemplul lor va fi urmat!

Scopul legii învățământului teologic este mai întâiu de toate a forma *buni creștini* și apoi *buni teologi*. Mai întâiu oameni *vătruși de idealul creștinesc*, oameni cari au puterea și energia de a trece dela perceptele creștinești la fapte creștinești, căci numai astfel vor putea să învețe aceștia la rândul lor și pe alții.²⁴⁾ Creștinismul e viață. Mântuitorul a început a *face și a învăța*.²⁵⁾

(Urmează)

Datorii

născute din prestațiuni de serviciu.

Punându-se întrebarea, oare datoriile izvorite din prestațiuni de serviciu, de exemplu: pentru locuri de groapă în cimitir, pentru tragerea clopotelor, pentru folosirea la înmormântări a odoarelor bisericesti etc. cad sub prevederile legii conversiunii din 7 Aprilie 1394 și ivindu-se în jurul acestei întrebări diferite păreri, ne-am adresat d-lui Dr Mihai Veliciu, director al contenciosului băncii „Albina“, care a comentat această lege în lumina dreptului comun din Transilvania.

D-sa a avut bunăvoința a răspunde, că în ce privește aceste datorii izvorite din prestațiuni de serviciu, trebuie făcută următoarea distincțiune:

4) G. G. Antonescu. Pedagogia Generală p. 40—42.
5) Herbart, Ziller, Stoy, Re'n etc.
6) Goethe.
7) Antonescu o. c. pg. 509.
8) Pestalozzi.
9) Goethe.
10) Herbart și urmașii.
11) Antonescu o. c. pg. 542.
12) Idem pg. XV squee.
13) G. G. Antonescu o. c. pg. XVII. „werde was du bist“ zicea Goethe.
14) Idem pg. 25.
15) Idem pg. 508.
16) Idem pg. 509.
17) Idem pg. 518.

18) Idem pg. 509.
19) Idem pg. 510.
20) Romani 2, 14.
21) Romani 7, 19.
22) Romani 14, 23
23) Antonescu o. c. pg. 101.
24) Antonescu o. c. pg. 543 squee.
25) Fapt. Apt. 1, 1.

Dacă Biserica are calitatea de creditoare pentru locuri de groapă în cimitir, tragerea clopotelor etc. aceste creanțe cad sub prevederile conversiunii, pentru că Biserica nu poate pretinde că a prestat un serviciu în sensul art. 69 lit. i), deoarece ea nu constituie un personal de serviciu.

Pentru mai bună înțelegere observăm, că art. 69 lit. i) exceptează dela beneficiul legii „salariile personalului de serviciu și a lucrătorilor manuali“.

Dacă însă calitatea de creditor îl are groparul pentru săpatul groapei, siatul personal pentru tragerea clopotului etc. aceștia vor putea invoca cu succes excepțiunea prevăzută de art. 69 lit. i).

Părerea de mai sus lămurește întrebarea din fruntea acestor șiruri și de aceea am aflat cu cale a o publica în organul eparhiei noastre, pentru orientarea acelor comune bisericesti cari au pretențiuni ce derivă din prestațiuni de serviciu.

AUREL MOACA.

A murit Damian Izverniceanu.

Când am primit această veste, m'am gândit fără să vreau la o duioasă elegie în care poetul I. U. Soricu își dorește moartea într'un târziu de toamnă, ca să-l îngroape tainic troianele de frunze; și vântul, pe'nserate, să-i cânte la prohod.

„Iar de nu, să fie primăvară!...“ continuă poetul — și-aicea m'am oprit...

Oricât ne-am lăsa purtați în slava gândului, care ne'ndeamnă să ferim o ființă ce se stinge când totul înflorește, în fața catafalcului pe care ncremenește corpul profesorului Izverniceanu, genunchii ni se moaie și lacrimi sincere și calde ne scaldă ochii triști.

Gândul ni se'ncurcă și neliniști sufletești ne sguduiesc simțirea, dar ecoului funebru ce-a străbătut Banatul, nu-i putem da decât dreapta explicare: *a murit Damian Izverniceanu, scriitorul bănățean!*...

... Născut la 2 Martie 1883, în comuna Ciclova-montană din județul Caraș, cu străduința tatălui său, un bufan iubitor de școală și biserică, absolvă gimnaziul inferior din Oravița iar apoi, orfan, ajunge să termine cursul de pedagogie din Caransebeș, obținând cu succes diploma de învățator. În această calitate funcționează dela 1905 în comunele: Sasca-mont. și Vrâniuț până la 1914 când este mobilizat. În misiunea învățătorească a dus roade neprețuite

atât în școală cât și'n afară, înființând coruri și aranjând teatre sătești pentru propășirea țărănimii, iar ca militar a fost răsplătit cu „*medalia cl. I. pentru vitejie*“. După războiu, ocupă un loc de funcționar superior în Consiliul dirigent la rezortul Instrucțiunii Publice și Cultelor. Mai târziu, urmează cursurile de profesor, deschise pe lângă Universitatea din Cluj, obținând licența în limba și literatura română, ocupă această catedră în învățământul secundar din anul 1919 și până'n clipa morții, la mai multe școli ca: la Târgul Mureș, Oravița, Jimbolia și mai pe urmă'n Lipova, bucurându-se pretutindeni de simpatia colegilor, între cari a funcționat și ca director cât și de iubirea elevilor ce nu-l vor mai uita. Se ocupa cu desemnul și pictura, obiecte ce le-a și propus.

Firea-i sensibilă îl transpune încă de tânăr în lumea literilor; și așa semnează versuri, schițe și diferite povestiri în mai multe ziare și reviste ca: *Familia, Tribuna, Drapelul, Neamul Românesc, Progresul, Drum Nou, Ramuri, Semenicul* etc. etc... La Oravița a întemeiat ziarul „*Junimea*“ pe care l-a condus 2 ani. Incepând din 1905 și până'n prezent, a fost un neobosit colaborator la „*Calendarul Românului*“ din Caransebeș. În volum a publicat; *Adam Neamțu, Icoane din Banat, Colinde și cântece de stea și Banatul*. Pentru activitatea-i școlară și literară, a fost decorat cu „*Răsplata muncii cl. I.*“ Și astfel, în plină activitate fiind, închide ochii pe vecie, Vineri, 29 Martie, la Lipova, în etate de 52 ani, lăsând în urmă o nemângăiată soție și-un fiu farmacist, cari îl vor aduce spre vecinică odihnă în cimitirul sotelui natal.

... Pe drumul Lipovei, astăzi, Bănățenii, cărduri, cărduri, își poartă sufletul cernit; și orânduți în trist convoi de jeluire, își petrec povestitorul pe calea cea din urmă. Pitorescul Ciclovei-montane ce-și reprimește fiul spre vecinică odihnă, va fi de-aci'nainte lăcaș de pietate, căci neșfârșit e șirul pelerinilor ce-or depune flori și lacrimi pe mormântul scriitorului bănățean!

Preoți, colegi profesori, studenți, elevi și dascăli, țărani ce-l știu din slovă, îmbină astăzi glasul în rugă și odihnă; și'n dangăte de clopot, istoria literaturii bănățene, înscrie-o pagină mai mult!...

... Iar noi, foștii lui elevi, oricând vedea-vom castani și liliaci în floare, ne-om aminti duios și dulce de profesorul „*Dan*“, care cu atâtă drag ne potrivea aquarelele pentru frunza depe planșă, la ora de desemn!...

I. Rachitovici,

Unde găsim fericirea?

Iată o întrebare a cărei rezolvire a preocupat pe cugetătorii tuturor timpurilor. În cercetările lor fiecare a găsit răspuns, dar niciunul n'a dat răspunsul aprobat de toți.

S'au aflat de aceia, cari „după multe cercetări, siliți de haosul de definiții și răspunsuri, au declarat că nu este fericire, sau dacă este, ea e ascunsă de oameni și nu se găsește nicăiri“ (G. Tăușan).

Astfel de răspuns îndeamnă spiritul omenesc să răscolească toate ascunzișurile vieții și să caute neîncetat calea spre fericire.

Invățații privesc această întrebare ca problemă însemnată a vieții. Vechii filosofi încercând să dea un îndreptar spre fericire, au formulat reguli și legi. Scrierile învățaților din timpul mai nou cuprind îndrumări destul de gândite; dar contrazicătoare, astfel că cine s'ar apropia de ele, cu gândul sincer de a cere un sfat, ar trebui să se lase desamăgit, neputând găsi în ele răspuns liniștitor, pentru sufletul dornic de mai bine.

Aceasta, pentru că a toarce oamenilor fir îndreptător spre fericire nu este ușor.

Oamenilor de rând fără să dea acestei întrebări mare importanță teoretică, le e ținta trudei lor zilnice. Și toți, savanți sau oameni simpli, bogați sau cerșetori, dela răsăritul până la apusul soarelui nu fac decât ceea ce cred că le procură fericire.

Pentru aceea să încercăm, nu cumva experiența acestora și rezultatele cercetărilor lor, ar putea să ne arate cel puțin calea spre care sufletul omenesc se dorește neîncetat.

Din timpurile cele mai vechi mai ales două curente stau față în față. Fiecare se luptă și caută să captiveze pe om: idealismul și materialismul.

Petru aceea răspunsurile date diferitelor întrebări diferă, după cum sunt influențate de cel dintâiu sau de al doilea curent. În aceste două feluri să deosebesc răspunsurile la întrebarea de sus. — Să vedem ce zic idealistii și ce spun materialistii?

Vechii materialisti, Epicur și Aristip iar mai noi J. St. Mill, H. Spencer zic, că fericirea o găsește omul în forma cea mai diversă a satisfacerii simțurilor, că adică fericirea nu este altceva decât mulțumirea poftelor trupești.

Idealistii: Platon și prietenul său de idei Imm. Kant susțin, că fericirea nu este altceva, decât mulțumire sufletească sub toate aspectele ei. Deci, pentru a găsi, trebuie căutată în interiorul nostru și nu în afară. Aceste răspunsuri sunt primite ca fiind mai naturale, pentru că răspund părților constructive ale omului: corp și suflet.

Ideal este totodată și realizată fericirea, când cerințele corpului și ale sufletului au o armonie desăvârșită. Dar păcatele au lăntuit sufletul din noi, chipul lui Dumnezeu într'atât, încât nu poate privi la cele cerești, caută fericirea aici pe pământ în lucruri materiale, trecătoare. În această situație a ființei omenesti realizarea armoniei desăvârșite între corp și suflet este imposibilă.

Această imposibilitate o recunoaște deja Apostolul Pavel, când zice: „împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu, după omul cel dinlăuntru. Dar văd altă lege în mădularele mele care se luptă împotriva minții și mă face rob legii păcatului, cea din mădulările mele“ (Rom).

Dar recunoașterea acestei stări, nu înseamnă și aprobare. Traiul „după mădulare“ se aseamănă cu viața animalelor. Și iarăși Apostolul recunoaște mai departe: „Vai de mine nenorocitul! Cine să mă izbăvească de trupul acesta dat morții? Mulțumesc lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru! Deci, dară eu însumi, cu mintea mea slujesc legii lui Dumnezeu, iar cu trupul: legii păcatului. Și... legea duhului vieții în Iisus Hristos m'a liberat din legea păcatului și-a morții“ (Rom.)

Chiar din experiența de toate zilele putem observa, că satisfacerea trebuințelor materiale e ușoară și tocmai aceasta ne dovedește, că și satisfacția însăși e de scurtă durată, pentru că să-i ia locul desiluzia, nefericirea.

Altfel e cu satisfacerea trebuințelor sufletești, ea este de altă natură. Nu zic de cei ce n'au trebuinți sufletești. O sancta simplicitas!... ce zic de acei oameni „pescari“ de-ai lui Hristos „preoți cu crucea în frunte“ sau savanți din laboratoare cari prin truda lor scoboară scânteii de adevăr în suflet a căror țintă supremă este: prefăcerea lumii întregi în Împărăția cerurilor. Aceștia caută adevărata fericire. Isoria de aceștia este plină, iar ceilalți compun gloata cu urechi lungi... (Nietzsche) a căror rol se reduce: la umplerea unui gol în lume... De aceea credem că sufletul e în stare să ne arate calea spre fericire și nu corpul. Drept, că drumul arătat de suflete bătucit, lung și spinos, pe care mulți se înțeapă, se poticnesc și cad, ca apoi să zică: „nu este fericire, sau dacă este, ea e ascunsă și nu-i pentru oameni“.

Și cu toate acestea, fericirea este, dar trebuie câștigată. „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața“ zice Hristos. Spre El să privească sufletul din noi pentru că să câștigăm fericirea. El a dat vieții omenesti firul îndreptător spre fericire. Icoana vieții Lui e atât de bine-cunoscută, încât oricine o poate înțelege, dar e atât de măreață că nimeni n'aputut s'o egaleze. Carlyle zice că: „El este cel mai mare dintre toți Eroii“.

Intrânsul se găsește cea din urmă desăvârșire a unui principiu, care se ridică pretutindeni, în toată istoria omului pe pământ.

Să mai ascultăm doar pe Renan pe unul dintre dușmanii Lui de seamă; El zice: „Mii de ani lumea se va înălța prin Tine! Drapel al contrazicerilor noastre, Tu vei fi simbolul în jurul căruia se va da cea mai înfocată luptă. De mii de ori mai viu, de mii de ori mai iubit, dela moartea Ta, decât în zilele trecerii Tale prin lumea aceasta, vei ajunge în așa grad cheia de boltă a omenirii, încât a smulge numele Tău din această lume, ar însemna a o zgudui până la temelii. — Între Tine și Dumnezeu, nu nu se va mai face nici o deosebire. Pe deplin învingător al morții, ia-ți în stăpânire Împărăția Ta în care, pe calea împărătească pe care ai tras-o, Te vor urma veacuri de adoratori“. (Viața lui Isus).

Iată despre cine zicem noi, că ne-a arătat calea adevăratei viețuirii, drumul de umblat ca să găsim fericirea. Ea se câștigă prin o „viețuire în duh“, — care precum zice apostolul „liberează de păcat și de moarte, adică face fericit“.

Fericitul Augustin zice: „Suntem făcuți după Tine și neodihnit e sufletul până când se va odihni întru Tine“.

Preot Vasile Fofeldea



O manifestație religioasă-culturală-națională în comuna Topleț.

Ziua de Duminică 24 Martie a. c. va rămâne adânc întipărită în inima Toplețenilor și nu va putea fi uitată în curând.

La invitația și dorința ferbinte a simpaticului învățător și poet bănațean Gheorghe Bălțeanu, F. O. R.-ul cercului protopresbiteral Mehădia, secția ligii Antirevizioniste și soc. culturală „Astra” însoțite de corul „Reuniunii Române de cântări” din Orșova, au aranjat în comuna Topleț o șezătoare culturală cum de mult nu s'a văzut.

Întreg satul, cu mic cu mare, în haină de sărbătoare s'a adunat la sf. biserică, unde la ora 3 p. m. s'a oficiat vecernia de cătră protopopul tractului Iosif Câmpianu, asistat de preotul locului Alexandru Dorobanț, răspunsurile fiind date de corul Reuniunii din Orșova, de sub conducerea iscusitului său dirijor, d-l profesor Constantin Bătea.

La finea vecerniei păr. protopop în legătură cu evangelia zilei a vorbit despre „Taina Mărturisirii” ascultat fiind cu mare atențiune de cei prezenți, pentru cari biserica — deși destul de mare — de rândul acesta a fost neîncăpătoare.

A urmat apoi tot în sfânta biserică, concertul religios, executat cu multă pricepere și plin de sentiment, de corul orșovean, procurând câteva clipe de învioreare sufletească auditorilor.

De aci cu toții ne-am retras în piața din fața școlii primare, unde d-l ing. Vizantie Murgu, președintele cercului F. O. R.-ului a arătat în câteva cuvinte scopul întrunirii și însemnătatea apostolatului laic al membrilor F. O. R.-ului.

Ia apoi cuvântul membrul d-l Victor Iovița, prim-pretor în Orșova, conferențiind despre credința și datinile străbune, combătând sectarismul și luxul de azi. Conferința a fost cât se poate de instructivă și argumentată. Conferențiarul încheie cu o auto-poezie, potrivită subiectului, intitulată: „Muritorului”.

În numele secției ligii antirevizioniste a luat cuvântul d-l prof. Danil Laitin, directorul gimnaziului mixt din Orșova, vorbind despre luptele noastre din trecut pentru limbă și lege și lupta ce trebuie s'o ducem azi, în contra asupritorilor de ieri, pentru integritatea și neştirbirea hotarelor scumpei noastre patrii, câștigată cu multe și scumpe jertfe.

D-l prof. Tr. V. Țaranu vorbește în numele „Astrei” despre cultură, ca prima condiție de a putea stăpâni și de a ne impune atât străinilor din launtru cât și în afară de hotare.

Șirul cuvântărilor îl încheie d-l V. Murgu, mulțumind tuturor, că în număr atât de impunător s'au adunat la această șezătoare religioasă-culturală.

În numele credincioșilor mulțumește în sf. biserică păr. Dorobanț, iar în public în numele comunei Topleț tinărul învățător N. Negreț, exprimându-și dorința de a avea cât mai des astfel de oaspeți, cari aduc bucurii și mulțumiri sufletești.

Nu pot trece cu vederea fapta laudabilă și spiritul de jertfă manifestat la toate ocaziunile de interes național-cultural, a preaiubitului învățător Gheorghe Bălțeanu, fiul comunei Topleț și inițiatorul acestei întruniri dăruind și de data aceasta în semn de dragoste

față de tot ce e creștinesc și românesc, frumoasa sumă de 1500 Lei, ca spese de transport, coriștilor din Orșova.

E de dorit, ca după acest început laudabil să nu stăm iarăși pe loc, ci cu aceleași puteri unite, ca în Topleț, să continuăm drumul și în celelalte comune din protopopiat, căci poporul nostru dela sate așteaptă cu multă sete astfel de manifestații.

Un participant.

Ș T I R I

Predici. Duminică la sfânta liturghie a predicat păr. profesor *Gheorghe Noaghea* în legătură cu evangelia Duminicii. La vecernie a vorbit preotul *Pavel Bogoieviciu*.

Jubileu. Corul Catedralei din Arad și-a serbat ieri împlinirea a 15 ani dala înființarea sa. Corul Catedralei noastre a fost reprezentat la aceste serbări prin dirijorul său, d-l profesor de teologie Constantin Vladu.

Asociația Corurilor și Fanfarelor din Banat cercul muzical Caransebeș și-a ținut Duminică adunarea generală de constituire. Au fost aleși: președ. Nicolae Cornean, v. președ. C. Rudneanu secretar P. Toma, casar V. Atanasescu arhivar I. Domil, censori Nicolae Boșcai și N. Sârbu membrii în comitet P. Bancea, Al. Buțiu, A. Jucos și I. Stolojescu.

Obligațiunile de stat ungare, emise în timpul războiului, azi sunt lipsite de orice valoare reală. Prin Tratatul și pacea delă Trianon, Statului Ungur nu i-s'a impus nici o obligație de plată, iar Statul Român a fost îndatorat numai a chema pe detentorii titlurilor la ștampilare, fără vre-un obligament material de rambursare sau convenție.

Mulțumită publică. Și pe această cale mulțumim On. familii Vizantie și Maria Babeu pentru măsaiul de damast ce au dăruit pentru sfântul prestol al bisericii noastre. Bunul Dumozeu să le răsplătească darul făcut întru mărirea și lauda numelui Său. *Preotul și epitropia din Prisaca.*

Din programul cercurilor pastorale în Almăj a fost omis preotul I. Goanța din Bozovici, care va servi în Prigor și Gârbovăt, ca unul care și până acum a activat în aceste cercuri. La dorința președintelui, pr. N. Novacovici, luăm act de această întregire.

Note Oficiale.

Nr. 2223 Sc. 1935.

Ca în aproape fiecare an, așa și acum se va organiza îndată după desghetul pământului, o sărbătoare a sădirii arborilor și pomilor fructiferi.

Având în vedere importanța pădurilor atât din punct de vedere climatic cât și al frumuseții naturale, având apoi în vedere folosul mare al pomilor fructiferi, și cu deosebire în țara noastră, On. preoțime să dea tot concursul moral, în legătură cu această sărbătoare.

Caransebeș în 30 Martie 1935.

Episcopul diecezan:

† Vasile

* * *

Nr. 2111 Sc. 1935.

Sfânta Episcopie din Oradea-mare a tipărit de curând Nr. 1 din „Biblioteca Amvonului“ colecție de cuvântări bisericești, cuprinzând pe lângă altele predici, pentru timpul dela Dumineca Vameșului și a fariseului până la Dumineca sfintei Invieri a Domnului.

O seamă de predici ale celor mai de seamă preoți, din eparhia Orăzii, interesant lucrate, se pot consulta cu folos de preoți în slujba lor de predicatori. Alături de cărțile din biblioteca parohială și cele furnizate de consiliul nostru eparhial, și această carte e potrivită pentru acele biblioteci parohiale.

Costul unui exemplar 50 Lei și se comandă la sfânta Episcopie din Oradea.

Caransebeș în 28 Martie 1935.

Episcopul diecezan:
† Vasile

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. Port. 118, 119/1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul șefportărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908, prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1672/1931, efectuându-se execuțiunea la 28 Martie 1933, în favorul următoarei Massa falimentară a Primei Bancă Grănicerească S. A. Caransebeș prin curator Dr. Nicolae Ionescu avocat Caransebeș pentru suma de 250.000 Lei — bani capital și acces. mobilele sequestrate și suprasequestrate cari s'au prețuit în 19.850 Lei și anume: un bufet, un bufet mic cu oglindă, una masă rotundă, șese scaune și doua fotoliuri, un candelabru cu abatjour, una masă de servit cu geamuri, trei stative pentru flori, trei tablouri cu ramă neagră, un covor persan, una garnitură pentru cafea, zece bucăți fructare, una garnitură de salon, un pian și un stativ de marmoră se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei Judecătoriei rurale Făget de sub Nr. 1524/1933 G. pentru încasarea creanței de 250.000 Lei capital cu dobânda legală din 19 Septembrie 1927 și spesele de 22.758 Lei stabilite până în prezent, se fixează licitație pe ziua de 12 Aprilie 1935 la orele 16 în orașul Caransebeș la locuința urmăritului și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub preț de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 21 Martie 1935.

Șef portărel Dr C. Stângu.

Comitetul școlii normale de învățători „Ioan Popasu“ din Caransebeș

Nr. 652/1934—35.

AVIZ.

Conform art. 164 din Regulamentul Legii Comitetelor școlare, sunteți invitat a lua parte la

Adunarea generală

care se va ține în 14 Aprilie 1935 la ora 4 p. m. în localul școlii.

Dacă la prima convocare nu se întrunesc membrii în număr legal, adunarea generală se convoacă pe 21 Aprilie 1935 la ora 4 p. m., când ședința se va ține fără cosiderare la numărul membrilor prezenți.

La ordinea de zi

1. Bugetul pe anul 1935—36.
2. Alegerea Comitetului și cenzorilor.
3. Alte propuneri.

Președinte
(ss) Gh. Repede.

Directorul școlii
(ss) Gh. Neamțu.

Tipărit, în Tipografia noastră diecezană, a apărut:

Manualul de Tipic

al Bisericii ortodoxe, în uzul teologilor și preoților, cuprinzând serviciile Dumnezești din postul sfințelor Paști

intocmit de:

CONSTANTIN VLADU

profesor de Tipic și Cântare la Academia teologică din Caransebeș,

aprobat de Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului și tipărită cu binecuvântarea în Domnul adormitului fost episcop diecezan Dr IOSIF TRAIAN BADESCU.

Cartea e tipărită pe hârtie fină, în două culori și se poate comanda dela

LIBRĂRIA
și TIPOGRAFIA
DIECEZANĂ
din CARANSEBEȘ.

Exemplarul: Lei 100
plus spesele postale.

Obiecte bisericești
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la Librăria Diecezană.

„BANCA POPORALĂ“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII ÎN CARANSEBEȘ.

Filiale: Bozovici, Teregova și Buziaș.

Telefon Nr. 43

Expozitură: Eșelnița.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „BANCA POPORALĂ“ din Caransebeș sunt invitați la a

XXVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Caransebeș la 18 Aprilie 1935 ora 12 din zi, în localitățile institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale, designarea notarului și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
 2. Bilanțul anual. Raportul Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori. Darea absolutului pe anul 1934.
 3. Intrarea Consiliului de Administrație.
 4. Alegerea Consiliului de Cenzori.
 5. Propuneri în sensul statutelor.
- Caransebeș, la 3 Aprilie 1935.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Activa

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1934.

Pasiva

| | | | | | |
|---|------------|------------|--|-----------|------------|
| Casa: numerar efectiv | 1,512.465 | 1,517.736 | Capital social | | 10,000.000 |
| Disponibil la Banca Națională a Rom. | 5.271 | | Fonduri de rezervă: | | |
| Portofoliul de titluri: | | | a) Rezervă statutară | 3,256.100 | |
| Titl. cotate la Bursă (val. nom. L. 945.000) | 548.140 | | b) „ pt. creanțe dubioase | 989.565 | |
| Titluri necotate la Bursă | 240.860 | | c) Fond de pensiuine | 986.320 | |
| Efectele fondului de pensie | 980.000 | 1,769.000 | d) „ filantropic | 12.272 | 5,244.257 |
| Portofoliul de scont: | | | Depuneri spre fruct. (plătibile în 5 ani) | | 21,988.258 |
| a) plătibil în țară | 1,485.882 | | Creditori în țară pe termen | | 623.954 |
| b) cambii dela rescont | 5,235.270 | | Angajamente de rescont: | | |
| Debitorii beneficiind de legea lichidării | | | a) la Banca Națională a României | 3,983.500 | |
| datoriilor (cota rămasă) | 27,331.616 | 34,052.768 | b) la alte instituțiuni | 1,251.770 | 5,235.270 |
| Imobile: Casa institutului str. Orșovei | 358.000 | | Dividende nereclamate | | 504.911 |
| „ „ „ fil. Eșelnița | 36.000 | | Impozite restante | | 495.088 |
| „ „ „ Bozovici | 595.000 | | Conturi diverse | | 719.553 |
| Vila „Dora“ din Băile-Herculane | 1,083.000 | | Dobânzi transitorii | | 58.900 |
| Imobile de vânzare | 855.000 | 2,925.000 | | | |
| Mobilier | | 2 | | | |
| Conturi diverse | | 999.613 | | | |
| Pierderi rezult. din apl. leg. lich. dat. | 5.115.317 | | | | |
| Amortizare | 1,551.245 | 3,564.072 | | | |
| | | 44,828.191 | | | 44,828.191 |

Debit

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1934.

Credit

| | | | | | |
|--|-----------|-----------|---|-----------|-----------|
| Perdere în anul 1932 | 132.621 | 396.497 | Interese de scont | 1,553.026 | 2,897.836 |
| „ „ „ 1933 | 263.876 | | Interese de cred. camb. hip. | 1,344.810 | |
| Interese reescont | | 68.598 | Venite Vila „Dora“ | 127.355 | 261.485 |
| Salare și bani de cvartir | | 523.500 | Venite dela casele institutului | 134.130 | 48.088 |
| Impozite către stat și comună | 303.822 | | Venite dela efecte | | 193.395 |
| Chirie | 106.028 | | Diverse venite | | |
| Spese, registre, tipărituri | 93.614 | 503.464 | | | |
| Amortizări: Din imobile | 158.000 | | | | |
| Din obligații de stat și acțiuni | 199.500 | | | | |
| Din pierdere conversiune | 1,551.245 | 1,908.745 | | | |
| | | 3,400.804 | | | 3,400.804 |

Caransebeș la 31 Decembrie 1934.

Pentru contabilitate

Isidor Tătariu m. p.
Director generalConstantin Căltiun iun. m. p.
Director, expert contabil.Andrei Ghidiu m. p.
președinte

Consiliul de Administrație:

Dr. Petru Barbu m. p.
vice președinte

Vasile Tărian m. p.

Ioan Geția m. p.

Gheorghe Noaghea m. p.

Ianou Băcila m. p.

Ilie Socaciu m. p.

Subsemnatul Consiliu de Cenzori am examinat și revidat conturile prezente și le am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului.

Caransebeș, la 3 Aprilie 1935.

Romul G. Anoușa m. p. președinte
Ioan Popovici m. p.Romulus Boldea m. p.
Dr. Dimitrie Ciureiu m. p.Nicolae Ivanescu m. p.
Dumitru Rădac m. p. expert contabil